2023 m. sausio 19 d., ketvirtadienis

P9_TA(2023)0014

Žurnalistų padėtis Maroke, visų pirma Omaro Radi atvejis

2023 m. sausio 19 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl žurnalistų padėties Maroke, visų pirma Omaro Radi atvejo (2023/2506(RSP))

(2023/C 214/09)

Europos Parlamentas,

— atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 144 straipsnio 5 dalį ir 132 straipsnio 4 dalį,

A. kadangi nepriklausomas tiriamosios žurnalistikos žurnalistas Omaras Radi, kuris rašė apie „Hirak“ protestus ir valstybės korupcijos skandalus, yra sulaikytas nuo 2020 m. liepos mėn. ir nuteistas šešeriems metams kalėti dėl suklastotų kaltinimų šnipinėjimu, o 2021 m. liepą – dėl kaltinimų iššaginimu; kadangi 2022 m. kovo mėn. jo nuosprendis buvo patvirtintas apeliacine tvarka; kadangi buvo pažeista daugybė tinkamo proceso garantijų, todėl teismo procesas savaime buvo neteisingas ir šališkas; kadangi šie pažeidimai apėmė pratęstą vienerių metų trukmės kardomąjį kalinimą be pateisinamos priežasties ir užkirstą kelią susipažinti su jo bylos medžiaga bei dviem pagrindiniais gynybos liudytojais, kuriems nebuvo leista atvykti į teismą; kadangi O. Radi pateikė apeliacinį skundą Kasaciniam teismui; kadangi jam buvo įteiktas 2022 m. organizacijos „Žurnalistai be sienų“ spaudos laisvės apdovanojimas;

B. kadangi žurnalistas Taoufikas Bouachrine nuo 2018 m. vasario mėn. buvo sulaikytas ir 2021 m. rugsėjo mėn. apeliacine tvarka nuteistas 15 metų laisvės atėmimo bausme už seksualinius nusikaltimus; kadangi Soulaimano Raissouni, kuriam 2022 m. vasario mėn. nesąžiningame teismo procese buvo skirta penkerių metų laisvės atėmimo bausmė už seksualinius nusikaltimus, byloje buvo padaryta didelių tinkamo proceso garantijų pažeidimų;

C. kadangi spaudos laisvė Maroke nuolat blogėja, o 2022 m. pasaulio spaudos laisvės indekse šalis nukrito į 135 vietą; kadangi daugybė žurnalistų, pvz., Ignacio Cembrero, buvo stebimi skaitmeniniu būdu, bauginami, teisiškai persekiojami ir nuteisiami ilgomis laisvės atėmimo bausmėmis, pvz., Maati Monjib atveju;

D. kadangi 2020 m. organizacija „Žurnalistai be sienų“ JT specialiajam pranešėjui smurto prieš moteris ir mergaites klausimais išreiškė susirūpinimą dėl piktnaudžiavimo seksualine prievarta siekiant diskredituoti žurnalistus – nerimą keliančią praktiką, kurią taip pat pasmerkė feministinė organizacija „Khmissa“ ir Maroko žmogaus teisių asociacija;

1. primygtinai ragina Maroko valdžios institucijas gerbti saviraiškos ir žiniasklaidos laisvę, užtikrinti įkalintų žurnalistų, visų pirma Omaro Radi, Soulaimano Raissouni ir Taoufiko Bouachrine, teisingą bylos nagrinėjimą su visomis tinkamo proceso garantijomis, užtikrinti, kad jie būtų nedelsiant laikinai paleisti, ir nutraukti visų žurnalistų, jų teisininkų ir šeimų persekiojimą; primygtinai ragina valdžios institucijas vykdyti savo tarptautinius įsipareigojimus žmogaus teisių srityje pagal ES ir Maroko asociacijos susitarimą;

2. griežtai smerkia piktnaudžiavimą kaltinimais seksualine prievarta siekiant atgrasyti žurnalistus nuo pareigų vykdymo; mano, kad toks piktnaudžiavimas kelia pavojų moterų teisėms;

3. yra giliai susirūpinęs dėl įtarimų, kad Maroko valdžios institucijos papirko Europos Parlamento narius; ragina taikyti tas pačias priemones, kurios taikomos Kataro atstovams; pakartoja savo pasiryžimą visapusiškai ištirti ir spręsti klausimus dėl korupcijos atvejų, susijusių su ES nepriklausančiomis šalimis, siekiančiomis už pinigus įgyti įtakos Europos Parlamente;

4. pabrėžia, kad 2022 m. gruodžio 15 d. rezoliucijoje raginama įsteigti specialų komitetą, kuriam būtų pavesta nustatyti galimus Europos Parlamento skaidrumo, sąžiningumo ir korupcijos taisyklių trūkumus ir teikti pasiūlymus dėl reformų;

2023 m. sausio 19 d., ketvirtadienis

5. primygtinai ragina Maroko valdžios institucijas nutraukti žurnalistų sekimą, be kita ko, naudojantis bendrovės NSO šnipinėjimo programa „Pegasus“, ir priimti bei įgyvendinti teisės aktus, kuriais žurnalistai būtų apsaugoti; primygtinai ragina valstybes nares, laikantis Dvejopo naudojimo prekių reglamento, nutraukti stebėjimo technologijų eksportą į Maroką;

6. ragina nedelsiant ir besąlygiškai paleisti 2018 m. Sacharovo premijos finalininką Nasserą Zefzafi; ragina išlaisvinti visus politinius kalinius; smerkia taikių protestuotojų ir diasporos aktyvistų teisių pažeidimus; apgailestauja dėl ydingų 43 „Hirak“ protestuotojų teismo procesų ir apkaltinamųjų nuosprendžių, taip pat dėl protestuotojų kankinimo kalėjime;

7. ragina ES ir jos valstybes nares toliau kelti Maroko valdžios institucijoms klausimus dėl sulaikytų žurnalistų ir sąžinės kalinių bylų ir dalyvauti jų teismo procesuose; ragina ES pasinaudoti savo įtaka siekiant konkrečiai pagerinti žmogaus teisių padėtį Maroke;

8. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Komisijos pirmininko pavaduotojui ir Sąjungos vyriausiajam įgaliotiniui užsienio reikalams ir saugumo politikai, Tarybai, Komisijai, valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams bei Maroko vyriausybei ir parlamentui.